

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЦЕНТР ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

(повна назва факультету)

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА

(повна назва кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

“ ____ ” _____ 20__ року

Дипломна робота

МАГІСТРА

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

з теми: **Оцінка резервів підвищення прибутку підприємства**
на прикладі ПАТ «Одеський коровай»

Виконав: студент _____ курсу, групи
спеціальності _____

8.03050401 «Економіка підприємства»

(шифр і назва спеціальності)

(прізвище та ініціали)

Керівник _____

(прізвище та ініціали)

Рецензент _____

(прізвище та ініціали)

ОДЕСА - 2015 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
ГЛАВА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ РЕЗЕРВІВ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА	
1.1. Сутність, значення та види прибутку підприємства.....	7
1.2. Маржинальний прибуток, як інструмент аналізу резервів підвищення прибутку.....	19
1.3. Фактори підвищення прибутку підприємства.....	26
ГЛАВА 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТ «ОДЕСЬКИЙ КОРОВАЙ»	
2.1. Загальна характеристика підприємства.....	42
2.2. Аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ПАТ «Одеський коровай».....	47
2.3. Аналіз прибутку ПАТ «Одеський коровай».....	60
ГЛАВА 3. НАПРЯМИ ТА ШЛЯХИ ЗРОСТАННЯ ПРИБУТКУ НА ПАТ «ОДЕСЬКИЙ КОРОВАЙ»	
3.1. Захід щодо підвищення прибутку на підприємстві за рахунок введення у виробництво нового виду продукції.....	74
3.2. Захід щодо підвищення прибутку на підприємстві за рахунок підвищення якості.....	85
ВИСНОВКИ.....	95
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	97
ДОДАТКИ.....	102

ВСТУП

Хлібопекарська галузь грає значну соціальну і стратегічну роль у житті суспільства. У сумарному обсязі продукції всієї харчової промисловості України вона займає одне із провідних місць, а частка хлібопродуктів у раціоні населення України складає 15 %, що підтверджує їхній статус як основного продукту харчування. Традиційно цій галузі приділяється менше уваги, ніж іншим, але будь-які зміни, що відбуваються на ринку хліба і хлібобулочних виробів, моментально впливають на економічне та соціально-політичне життя країни. Своєю продукцією, яка була, є і залишиться продуктом номер один, вони забезпечують всі верстви населення та бюджетні організації.

«Хлібний» ринок України на 99,9 % представлений продукцією вітчизняного виробництва. Однак протягом останнього десятиліття в хлібопекарській галузі зафіксовано спад виробництва. Такий спад супроводжується також ростом цін при зниженні рентабельності діяльності самих підприємств галузі.

Зменшення споживання хліба стало основною причиною падіння обсягів виробництва хліба. Насамперед, це відбулося внаслідок скорочення населення країни, зниження купівельної спроможності, більш економічного використання хліба і значного збільшення випікання хліба невеликими пекарнями і сільським населенням самотійно, реальні обсяги якого не враховані статистикою.

Тому головною задачею сучасного етапу розвитку економіки є опанування підприємцями та керівниками ефективними методами управління підприємством, зокрема, прибутком в процесі здійснення підприємницької діяльності, адже маса і норма прибутку - потужний важіль динамічного розвитку виробництва.

Кінцевим результатом, який створює підприємству фінансові ресурси, необхідні для розширення його діяльності, формує його сталість і конкурентоспроможність на ринку товарів і послуг, є прибуток. Саме на

основі одержаного прибутку кожне підприємство, незалежно від форми власності та виду діяльності, виконує свої функції, спрямовуючи кошти на власний розвиток, на соціальні потреби, у фонд матеріального заохочення та на інші цілі. Тому в сучасному господарському механізмі прибуток стає не тільки важливішим показником, а й метою роботи підприємств, держави та інших ринкових структур.

Дослідженням сутності, природи виникнення прибутку, параметрів оцінки та шляхів його підвищення присвячені роботи зарубіжних та українських вчених-економістів: Р. Коха, О.С. Філімоненко, А.Д. Шеремета, А.М. Поддєрьогіна, С.Ф. Покропивного та ін. Проблеми фінансового аналізу, прогнозування, планування фінансових результатів, а також визначення резервів підвищення прибутковості розглядаються в роботах В. Меца, М.А. Болюха, Н. О. Власової та ін. Наукові праці вчених обґрунтовують фундаментальні аспекти управління прибутковістю і дозволяють на цих засадах визначати резерви прибутковості і, відповідно, використовувати методи та інструменти його підвищення.

Нині в Україні спостерігається тенденція до значного зниження рівня рентабельності виробництва, що означає збитковість багатьох підприємств. У зв'язку з цим управління підприємством вимагає вдосконалення методів оцінки і прогнозування прибутку. Чим більше уваги приділяється цій економічній категорії, тим ефективніше функціонує підприємство. Усе це зумовлює необхідність дослідження сутності та теоретичних засад функціонування прибутку підприємств.

Основна мета аналізу прибутку і рентабельності — виявлення і оцінка резервів зростання фінансових результатів та впровадження їх у виробництво.

Основними резервами зростання прибутку від реалізації є: збільшення обсягу реалізації продукції, зниження собівартості реалізованої продукції, поліпшення якості продукції. Збільшення обсягу реалізації продукції

досягається за рахунок: зростання обсягу виробництва продукції, зменшення залишків готової продукції на кінець звітного періоду, підвищення рівня цін.

Прибуток синтезує в собі всі найважливіші сторони роботи підприємства. Щоб прибуток підприємства зростав, воно повинне: нарощувати обсяги виробництва і реалізації транспортних послуг, розширювати, орієнтуючись на ринок, асортимент і якість транспортних послуг, впроваджувати заходи щодо підвищення продуктивності праці своїх працівників, зменшувати витрати на виробництво (реалізацію) послуг (тобто її собівартість), з максимальною віддачею використовувати потенціал, що є у його розпорядженні, у тому числі фінансові ресурси, зі знанням справи вести цінову політику, бо на ринку діють переважно вільні (договірні) ціни, грамотно будувати договірні відносини з клієнтами, вміти найбільш доцільно розміщати (вкладати) одержаний раніше прибуток з точки зору досягнення оптимального ефекту.

Для ефективного функціонування суб'єктів господарювання в умовах ринкових відносин найбільше значення має виявлення резервів збільшення об'єму продукції, зниження собівартості та ріст прибутку.

Метою роботи є дослідити теоретичні основи прибутку, розглянути його види та методи розрахунку, дослідити процес формування та розподілу прибутку, а також визначити резерви підвищення прибутку підприємства та розглянути діючі шляхи підвищення прибутковості на прикладі ПАТ «Одеський коровай».

Об'єктом дослідження є господарська діяльність ПАТ «Одеський коровай», пов'язана із створенням, використанням прибутку та підвищенням прибутковості.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, практичних та методичних інструментів управління прибутком, резервів та шляхів збільшення розміру отриманого прибутку на підприємстві в Україні в сучасних умовах економічного розвитку країни.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішуються такі **завдання:**

- 1) визначити поняття прибутку і прибутковості як економічних категорій;
- 2) провести оцінку факторів, що впливають на прибутковість підприємства;
- 3) виявити резерви підвищення прибутковості на підприємстві та розробити рекомендації щодо їх впровадження;
- 4) провести аналіз прибутковості підприємства;
- 5) зробити розробку пропозицій по мобілізації резервів зростання прибутковості.

ВИСНОВКИ:

В дипломній роботі розглянута тема «Оцінка резервів підвищення прибутку підприємства (на прикладі ПАТ «Одеський коровай»).

У першому розділі – «Теоретичні засади аналізу резервів підвищення прибутку підприємства» проведено теоретичне дослідження сутності прибутку, розглянуті види прибутку, методики виявлення факторів, що на нього впливають.

Встановлено, що прибуток дотепер залишається дискусійною категорією. Хоча суперечки про його економічну природу, ведуться понад трьох століть, теорія все ще залишається незавершеною і суперечливою, що зумовлює існування різних точок зору щодо сутності цієї категорії серед вітчизняних та закордонних вчених і відповідно впливає на управління економікою в цілому та підприємствами зокрема.

Проаналізувавши погляди різних учених, ми з'ясували, що прибуток являє собою перевищення доходів підприємства над його витратами.

У другому розділі – «Характеристика виробничо-господарської діяльності ПАТ «Одеський коровай» – здійснено оцінювання стану господарської діяльності підприємства на ринку хлібопродуктів, аналіз витрат та прибутку, визначено вплив основних факторів на зміну прибутку від реалізації продукції за допомогою факторного аналізу.

За аналізований період 2012-2014 рр. (3 роки) спостерігається у цілому тенденція до спаду кінцевих фінансових результатів. Продовж 3-х років спостерігається поступове збільшення реалізації продукції, але також підвищення собівартості продукції.

Підприємство отримувало прибуток від реалізації продукції на протязі аналізованого періоду часу, у період з 2012 по 2013 роки його рівень поступово збільшувався, але у 2014 році ми спостерігаємо зменшення на 8,3% у порівнянні з 2013 роком.

Показник чистого прибутку від реалізації продукції постійно мав негативну тенденцію, тільки в 2012 році підприємство отримало прибуток у розмірі 2501 тис. грн.

Проведений нами техніко-економічний аналіз підприємства показав негативну ситуацію на підприємстві ПАТ «Одеський коровай» та необхідність його оздоровлення, підвищення кінцевих фінансових результатів, пошук резервів підвищення прибутку та розробку шляхів покращення його фінансово-господарської діяльності, розвиток інвестиційної діяльності.

Після проведеного факторного аналізу ми бачимо, що основними факторами, що негативно вплинув на прибуток є зменшення середньорічної чисельності ПВП (-18,38%), зменшення середньорічної частки активних основних виробничих фондів (-7,42%), частки прибутку в загальному обсязі реалізованої продукції (-6,2%).

У третьому розділі – «Напрями та шляхи зростання прибутку на ПАТ «Одеський коровай» – досліджуються можливості зростання прибутку від реалізації продукції на підприємстві.

З метою зростання прибутку підприємства розроблені шляхи підвищення прибутковості, а саме:

- захід щодо підвищення прибутку на підприємстві за рахунок реконструкції технологічного устаткування та введення у виробництво нового виду продукції;

- захід щодо підвищення прибутку на підприємстві за рахунок підвищення якості.

Кожен із цих заходів розрахований і проаналізований, і може бути використаний на практиці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Господарський кодекс України//Відомості Верховної Ради України; від 16.01.2003
2. Податковий кодекс України//Відомості Верховної Ради України
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати» // 32 положення (стандарти) бухгалтерського обліку. – К. : КНТ, 2011. – 305 с.
5. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку / пер. з англ. за ред. С. Ф. Голова. – К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 1998.
6. Астринский Д. Экономический анализ финансового положения предприятия // Экономист. – 2000. – № 12. – С.53-59.
7. Бердар М.М. Формування механізму управління прибутком підприємства / М.М. Бердар // Управління проектами, системний аналіз і логістика. – 2008. – № 5. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Upsal/2008_5/.
8. Бланк И. А. Управление прибылью / И. А. Бланк. – 3-е изд. – М. : Ника-Центр, 2007. – 768 с.
9. Болюх М. А. Економічний аналіз : навч. посібник / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток ; за ред. М. Г. Чумаченка. - К. : КНЕУ, 2003. - 556 с.
10. Бойчик Н. Економіка підприємства. Навч.посібник.К.Атіка, 2001-298с.
- 11.Ванина Н. Анализ финансового состояния предприятия / Н. Ванина. – Харьков : Консульт, 2009. – 143 с.

12. Василенко В. А. Стратегічне управління : навч. посібник / В. А. Василенко, Т. І. Ткаченко. - К. : КНЕУ, 1996. - 296 с.
13. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Київ, Центр навчальної літератури, 2006. – 488 с.
14. Голубков Е.П. Маркетингові дослідження. Теорія і методологія. – К.: АСК, 2000. – 221 с.
15. Економіка підприємства: Учебник/ В.И. Осипов :Одесса «Маяк» 2005.- 717с.
16. Економічний аналіз / за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир : ПП „Рута”, 2003. – 680 с.
17. Економічний аналіз: Навч. посібник / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток та ін.; За ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2003. — 556 с.
18. Ивашковский С.Н. Экономика: Микро и макроанализ: Учебно-практическое пособие. – М. : Дело, 1999. – 360 с.
19. Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: Монографія. – К.: КНЕУ, 2001.- 387 с.
20. Лень В. С. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика : навч. посіб. / В. С. Лень, В. В. Гливенко. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 576 с.
21. Лишиленко О. В. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. / О. В. Лишиленко. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 215 с.
22. Методичні рекомендації оцінки впливу змін економічних факторів на результативні показники прибутку, рентабельності виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг) / Григор Н. М., Крехівський О. В., Ніколаєнко Н. Л., Байдаченко Т. Г., Тарасова А. І., Чернопащенко М. С. – К. : ДП ДІКТЕД, 2007. – 140 с.

23. Мочерний С. В., Мочерна Я. С. Політична економія: Навч. посіб. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2007. – 684 с.
24. Онисько С. М., Марич П. М. Фінанси підприємств: Підручник для студентів вищих закладів освіти. – 2-ге видання, виправлене і доповнене. – Львів.: „Магнолія Плюс”, 2006. – 367 с.
25. Осипов П. В. Интегральный производственный потенциал пищевой промышленности. – Одесса : Институт проблем рынка и экономико-экологических исследований НАН Украины, 2004. – 289 с.
26. Осипов В. И. Методы факторного анализа и планирования в промышленности : учеб. пособ. / Осипов В. И. – К. : УМК ВО при Минвузе УССР, 1989. – 212 с.
27. Палій В.Ф. Нова бухгалтерська звітність. -К.: Контролінг, 2005.- 524с.
28. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств. – К.: КНЕУ, 2000, С. 312.
29. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства. Підручник. К.:КНЕУ, 2001- 456с.
30. Продиус Ю. И. Экономика предприятия / Ю. И. Продиус. – Одесса : Черноморье, 2002. – 414 с.
31. Рєзников Л. Фінансовий стан і фінансова політика виробничих підприємств. // Економіка України, 2007, №7., с.11-14
32. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия связи. - 3-е изд. -Москва: Экоперспектива,2002.
33. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия / Г. В. Савицкая. – 4-е изд., перераб. и доп. – Мн. : Новое знание, 2000. – 688 с.
34. Семенов Г. А., Бугай В. З., Семенов А. Г., Бугай А В. Фінансове планування і управління на підприємствах. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 432 с.

35. Скрипко Т. О., Ланда О. О. Менеджмент. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 176 с.
36. Тютюнник В. Факторний аналіз прибутку/ Справочник економіста. – 2010. – №10. – с. 35-42.
37. Ушакова Н.М., Кукурудза Л.О. Управління прибутком торговельного підприємства. - К.: КТЕІ, 1993.-50 с.
38. Финансовый менеджмент: Учебник для вузов / Г. Б. Поляк, И. А. Акодис, Т. А. Краева и др.; Под.ред. проф. Г. Б. Поляка. – М.: Финансы, ЮНИТИ, 1997. – 518 с.
39. Фінансова діяльність підприємства: [підручник] / О. М. Бандурка, М. Я. Коробов, П. І. Орлов, К. Я. Петрова. – Либідь, 1998.– 312 с.
40. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник: / За ред. проф. Г. Г. Кірейцева. – Київ: ЦУЛ, 2002. – 496 с.
41. Фінансовий менеджмент: Навч.-метод, посіб. / А.М. Поддєрьогін та ін. — К.: КНЕУ, 2001. — 294 с.
42. Финансовый менеджмент: теория и практика / под ред. Е. С. Стояновой. – М. : Перспектива, 2003. – 656 с.
43. Царенко О. М. Економічний аналіз діяльності підприємств в АПК : навч. посібник - 2-е вид. - Суми : Університетська книга, 2006. - 240с.
44. Шваб Л. І. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 4-е вид. – К. :Каравела, 2007. – 584 с.
45. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент: Підручник. – К., 2005. – 196 с.
46. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2006. – 439 с.
47. Янковий О.Г. Порівняльний аналіз методів факторного економічного аналізу на базі мультиплікативних моделей / О.Г. Янковий // Статистична оцінка соціально-економічного розвитку : Зб. наук. праць

- за матеріалами Всеукраїнської наук.-практ. конференції. 20 трав. 2011 р. – Хмельницький, 2011. – С. 18–23.
48. Янковий О.Г. Детерміновані моделі факторного економічного аналізу / Методологія статистичного забезпечення розвитку регіону: монографія / О.Г. Янковий [за заг. ред. А.З. Підгорного]. – Одеса: Атлант, 2012. – С. 125–143.
49. <http://www.ukrstat.gov.ua/> Офіційний сайт Держкомстату України.